

Värmländska byggnadsminnen: Juhola finngård

Kommun: Torsby

Socken: Östmark

Funktion: Fritidshus

Tillgänglighet: Området går att besöka på egen hand men själva gården är inte öppen för besökare.

Beskrivning

Juhola finngård med byggnader, inägomark och omgivande skogsmark har fastighetsbeteckningen Multtjärn 1:9, och är belägen i den norra delen av Östmarks socken i en sydvästsluttning vid Juholaberget. Fastigheten Multtjärn bebyggdes första gången på 1640-talet och kom genom köp redan efter ett tiotal år i släkten Oinoins ägor. Under första hälften av 1700-talet delades fastigheten i Västra och Östra Multtjärn där Erik Eriksson Oinoinen kom att bygga och bebo huvudgården Alagylä (Nergården). Runt 1740 övertog hans tre söner Mattes, Olof och Johan Eriksson hemmanet varvid Mattes byggde gården Mattila och Johan (Juho) gården Juhola.

Redan vid storskiftet 1771 fanns vid Juhola drygt 2 ha åker och nära 12 ha ängsmark. Något svedjebrukande förekom inte längre men man bedrev rågodling. Annars var boskapsskötseln huvudnäring och en väsentlig del av fodermarkerna utgjordes av myrslätter och raningar. Därefter har till gården tillförts skog som kom att få stor betydelse. Juhola var under 1800-talet känt för sin osttillverkning och här hölls ca 30 kor samt ett 100-tal får och getter.

I början av 1900-talet blev Juhola finngård uppmärksammas av finska språkforskare och etnologer som besökte de då 11 ogifta syskonen som brukade gården. Det värmlandsfinska språket användes som vardagsspråk på Juhola ännu på 1930-talet. Den siste bofaste brukaren var Jussi Jonsson Oinoinen som avled 1939.

Juholas bebyggelse ligger grupperad kring gårdstunet och omfattar ett timrat bostadshus med en äldre rökstuga och en tillbyggd

Fel! Hittar inte referenskälla.

svenskstuga från 1858, ett separat timrat kokhus, en ekonomibyggnad från 1775 innehållande ladugård, loge och stall och två loftbodar från ca 1750 respektive 1801. Norr om boningshuset finns vedbod/avträde, jordkällare och rökbastu och i sydväst en lada. Delar av bebyggelsen har moderniserats under 1900-talets första hälft bland annat med plåttak, falurödfärg och elektricitet, men byggnaderna i övrigt är autentiska och används mycket sparsamt av ägarna.

Bostadshuset på Juhola har en total längd om 19 meter. Västra delen upptas av själva rökstugan med en längd av 7 meter och samma bredd, den största rökstugan i landet. Höjden från golv till innertak är 3,48 meter. Rökugnen är 2,63 meter hög och kan fortfarande eldas.

Juhola finngård hör till landets bäst bevarade exponenter för det skogsfinska kulturmönstret med ålderdomlig byggnadstradition och markanvändning till vilka gamla namnformer, muntliga traditioner, dokumenterad gårds- och markanvändningshistoria och kontinuitet i ägarförhållandena är knutna.

Skyddets omfattning i sammandrag

Byggnadsminnesförklaringen omfattar samtliga av gårdens byggnader, såväl exteriör som interiör liksom det till fastigheten hörande markområdet.

För fullständiga skyddsföreskrifter, kontakta Länsstyrelsen.

Lästips

- *Finnskogens bebyggelsehistoriska arv, ett inventerings- och dokumentationsprojekt inom Torsby kommun 1999, Torsby 2000.*
- Bladh, G, *Finnskogens landskap och människor under fyra sekler*, Forskningsrapport 95:11, högskolan i Karlstad 1995.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-09 Första versionen - huvuddelen av informationen hämtad från tidigare byggnadsminnesbeskrivningar.

Fel! Hittar inte referenskälla.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.